

PROJEKT EDUKACYJNY

Rybacki świat oczami dzieci

Interpretacja twórczości rzeźbiarskiej Leona Golli

KATALOG

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i
Dziedzictwa Narodowego pochodzących z
Funduszu Promocji Kultury

*Rybacki świat oczami dzieci.
Interpretacja twórczości rzeźbiarskiej
Leona Golli*

Wydawca:

Muzeum Ziemi Puckiej im. Floriana Ceynowy

Scenariusz katalogu:

Joanna Grochowska, Kamila Tucholska

Tekst:

Joanna Grochowska, Kamila Tucholska

Projekt graficzny, redakcja, korekta i skład:

Wydawnictwo Region

Koordynator projektu:

Kamila Tucholska

Współorganizatorzy:

Starostwo Powiatowe w Pucku, Stowarzyszenie Przyjaciół Muzeum Ziemi Puckiej,

Lokalna Organizacja Turystyczna Kaszuby Północne

Numer ISBN:

Spis treści

Słowo wstępne	4
Przedmowa	5
Biogram Leona Golli	6
Prace plastyczne	7
Spis prac	37
Spis szkół	38

Słowo wstępne

Drodzy Czytelnicy, zapraszam do rybackiego świata Leona Golli widzianego oczami dzieci. Leon Golla już w dzieciństwie odkrył swoją życiową pasję, którą było rzeźbiarstwo. W swoich pracach ukazał tradycyjne zajęcia i życie rybaków nadmorskich z Powiatu Puckiego. Stworzył niezwykle cykl zwany *rzeźbioną historią kaszubskich rybaków*. Został dostrzeżony w latach 50. XX wieku przez etnografów, co zaowocowało organizacją licznych wystaw i przyniosło zasłużone uznanie. Choć Leon Golla przeszedł wiele trudnych chwil, pozostał wierny swojej pasji do końca życia. Dziś jego rzeźby można podziwiać w zbiorach prywatnych i muzealnych w całej Polsce. Wiele z nich pozostało w rodzinnych stronach rzeźbiarza, a pięćdziesiąt znajduje się w zbiorach Muzeum Ziemi Puckiej.

W tym roku obchodziliśmy 100. rocznicę urodzin tego utalentowanego artysty. Okazja ta przyczyniła się do organizacji bezpłatnych prelekcji i warsztatów plastycznych poświęconych postaci Leona Golli, jego twórczości oraz historii rybołówstwa.

Z wyrazami szacunku,

Starosta Pucki

Jarosław Biały

Przedmowa

Projekt pn. Rybacki świat oczami dzieci. Interpretacja twórczości rzeźbiarskiej Leona Golli powstał z myślą o propagowaniu kultury, historii i sztuki Kaszub Północnych.

W 2023 roku obchodziliśmy 100. rocznicę urodzin ludowego rzeźbiarza- Leona Golli (1923-1992) który nazywany był “rzeźbiarzem rybackiego świata”. Przypadający rok jubileuszowy był wspaniałą okazją do zaprezentowania dorobku artystycznego tego twórcy dzieciom i młodzieży.

Muzeum Ziemi Puckiej wraz z twórcą ludowym, Piotrem Gollą przygotowało ofertę bezpłatnych prelekcji i warsztatów plastycznych skierowanych do szkół podstawowych działających na terenie Powiatu Puckiego. W projekcie wzięło udział szesnaście placówek oświatowych. W przygotowanych zajęciach uczestniczyło **450 dzieci**. Podczas warsztatów plastycznych powstały piękne prace, z których każda szkoła przygotowała wyjątkową wystawę.

Projekt pn. Rybacki świat oczami dzieci. Interpretacja twórczości rzeźbiarskiej Leona Golli miał szansę zaistnieć dzięki **dofinansowaniu ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego**.

Serdecznie dziękujemy współorganizatorom projektu za pomoc w jego realizacji, a w szczególności synowi artysty Piotrowi Golla. Warto w tym miejscu wymienić również pracowników Muzeum zaangażowanych w działania projektowe: Joannę Grochowską, Kamilę Tucholską (koordynatorka projektu) i Romana Drzeżdżona.

W niniejszym katalogu prezentujemy wybrane prace plastyczne.

Z wyrazami szacunku,
Dyrektor Muzeum Ziemi Puckiej
Barbara Kos - Dąbrowska

Biogram Leona Golli

Leon Golla urodził się 13 sierpnia 1923 roku. w Wielkiej Wsi (obecnie Władysławowo) w rodzinie kaszubskich rybaków. Jako dziewięcioletni chłopiec pomagał przy czyszczeniu sieci i wybieraniu ryb. W wieku czternastu lat wypłynął wraz z ojcem na pierwszy w swoim życiu połów ryb. Dzieciństwo Leona Golla spędził na Helu na tak zwanej kolonii rybackiej, w której osiedlali się w okresie międzywojennym Kaszubi i Polacy.

W czasie drugiej wojny światowej Leon został wcielony do niemieckiego wojska, służył w Kriegsmarine. Podobny los spotkał wielu Kaszubów. Z wojennej zawieruchy wrócił dopiero w 1949 roku. Po powrocie spotkały go szykany ze strony komunistycznych władz. Zablockowano mu drogę awansu w rybołówstwie, mógł pełnić jedynie funkcję prostego rybaka, choć posiadał dużą wiedzę i doświadczenie.

Leon Golla nazywany jest rzeźbiarzem rybackiego świata. W lipowym drewnie utrwalił niezliczone sceny z pracy i codziennego życia rybaków. Jego pierwsze prace powstały już w okresie szkolnym. W połowie lat 50. XX wieku jego talent został odkryty. Od tego momentu jego prace stały się cenionymi pamiątkami chętnie kupowanymi przez turystów. W 1957 roku w Helu odbyła się pierwsza wystawa jego prac.

Rybacki świat Leona Golli pokazuje trudy pracy. W surowym, lipowym drewnie oddane zostały zmagania w codziennym życiu. Jego wyrzeźbione sceny przedstawiają płowy ryb, powrót z morza do domu, naprawy sieci, sprzedaż ryb, rybackie podwórka, a nawet śmierć. W rzeźbach niczym w kawałku bursztynu zatrzymany został dawny świat rybołówstwa łodziowego, w którym człowiek zmagął się z żywiołem sam.

Leon Golla zmarł 22 czerwca 1992 roku, pochowany został na cmentarzu we Władysławowie.

Joanna Grochowska

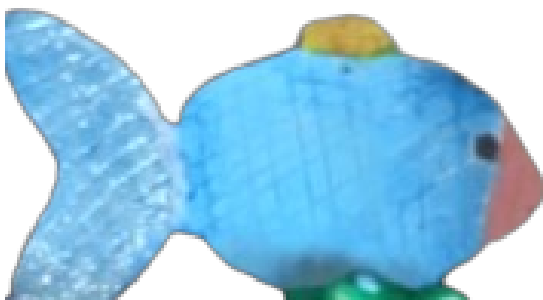
Kamila Tucholska

Prace plastyczne

Prace uczniów Szkoły Podstawowej w Chłapowie to akwarium pełne barwnych ryb.

Fot. Dorota Madalińska

Fot. Dorota Madalińska

Fot. Dorota Madalińska

Fot. Dorota Madalińska

Wystawa prac uczniów Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dębogórz. Fot. Teresa Czerwińska

Rybacki świat przedstawiono za pomocą scenek, tak jak to robił Leon Golla. Nie zbrakło również kolorowych rybek i innych morskich stworzeń.

Fot. Teresa Czerwińska

Fot. Teresa Czerwińska

Fot. Teresa Czerwińska

Fot. Teresa Czerwińska

Fot. Teresa Czerwińska

Fot. Teresa Czerwińska

Połowy ryb, łódki, plaża i latarnia morska, słowem wszystko co kojarzy się z rybołówstwem.

Wystawa prac uczniów Szkoły Podstawowej w Gnieździe. Fot. Maria Draws

Fot. Maria Draws

Fot. Maria Draws

Fot. Maria Draws

Fot. Maria Draws

Fot. Maria Draws

Fot. Maria Draws

Morski świat pełen barw, kaszubskich łodzi i ryb zdobionych motywem z kaszubskiego haftu.

Wystawa prac uczniów Szkoły Podstawowej im. Józefa Wybickiego w Jastarni.
Fot. Agnieszka Król- Kohnke

Fot. Agnieszka Król- Kohnke

Fot. Agnieszka Król- Kohnke

Fot. Agnieszka Król- Kohnke

Fot. Agnieszka Król- Kohnke

Fot. Agnieszka Król- Kohnke

Fot. Agnieszka Król- Kohnke

Fot. Agnieszka Król- Kohnke

Fot. Agnieszka Król- Kohnke

Prace uczniów Szkoły Podstawowej w Jastrzębiej Górze to kilka scenek z rybackiego życia. Prace są surowe niczym rzeźby Leona Golli.

Fot. Szymon Heland

Fot. Szymon Heland

Fot. Szymon Heland

Fot. Szymon Heland

Fot. Szymon Heland

Rybackie łódki, morski stwory i bezkresne morze.

Fragment wystawy prac uczniów ze Szkoły Podstawowej im. Józefa Dambka w Leśniewie. Fot. Maria Draws

Fot. Maria Draws

Fot. Maria Draws

Fragment wystawy prac. Fot. Maria Draws

Fragment wystawy prac. Fot. Maria Draws

Fot. Maria Draws

Fot. Maria Draws

Łodzie wiosłowe i rybackie kutry, piękno morskiej głębi pełnej ryb.

Wystawa prac uczniów Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów w Łebczu.
Fot. Anna Sobolewska

Fot. Anna Sobolewska

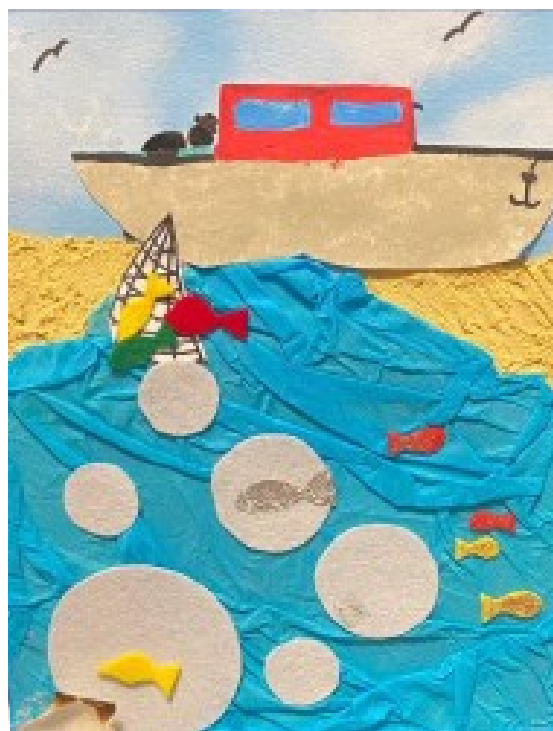
Fot. Anna Sobolewska

Fot. Anna Sobolewska

Fot. Anna Sobolewska

Fot. Anna Sobolewska

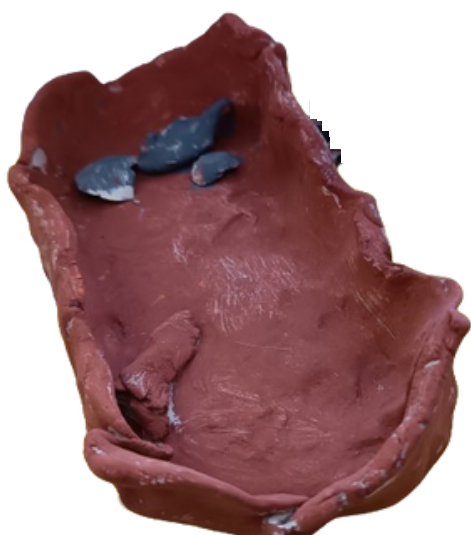
Prace uczniów Szkoły Podstawowej im. Augustyna Necla w Mioszynie skupiły się na przedstawieniu rybaków i ich łodzi.

Fot. Dorota Madalińska

Fot. Dorota Madalińska

Fot. Dorota Madalińska

Uczniowie zadbali o wiele szczegółów. Zaprojektowali molo, plażę z kamienistym nabrzeżem, domy z płotami, studnię, latarnię. Wioska tętni życiem, tak jak morze pełne jest kolorowych ryb.

Rybacka wioska, Szkoła Podstawowa im. P. Góry w Mrzezynie.
Fot. Monika Olbert

Fot. Monika Olbert

Fot. Monika Olbert

Fot. Monika Olbert

Fot. Monika Olbert

Fot. Monika Olbert

Prace uczniów Szkoły Podstawowej w Połczynie to kilka prac przedstawiających między innymi latarnię morską, rybaka, łódkę, wiosła, koło ratunkowe.

Wystawa prac uczniów Fot. Malwina Skoczke - Chmara

Latarnia morska, Fot. Malwina Skoczke- Chmara

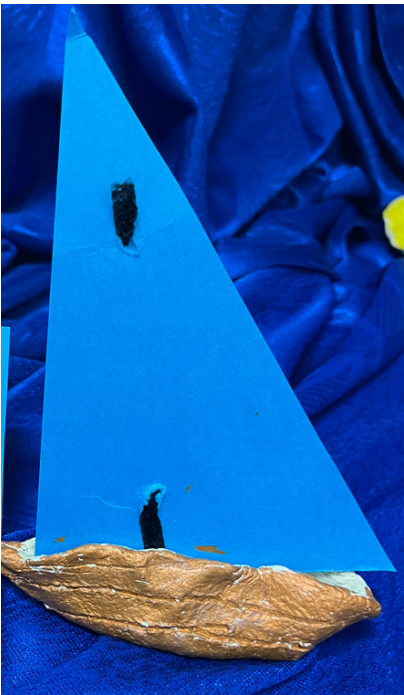
Fot. Malwina Skoczke- Chmara

Fot. Malwina Skoczke- Chmara

Rybak. Fot. Malwina Skoczke- Chmara

Fot. Malwina Skoczke- Chmara

Fot. Malwina Skoczke- Chmara

Prace uczniów Szkoły Podstawowej im. M. Zaruskiego w Pucku zabierają nas w kaszubski świat i zapoznają z językiem i rybackim słownictwem.

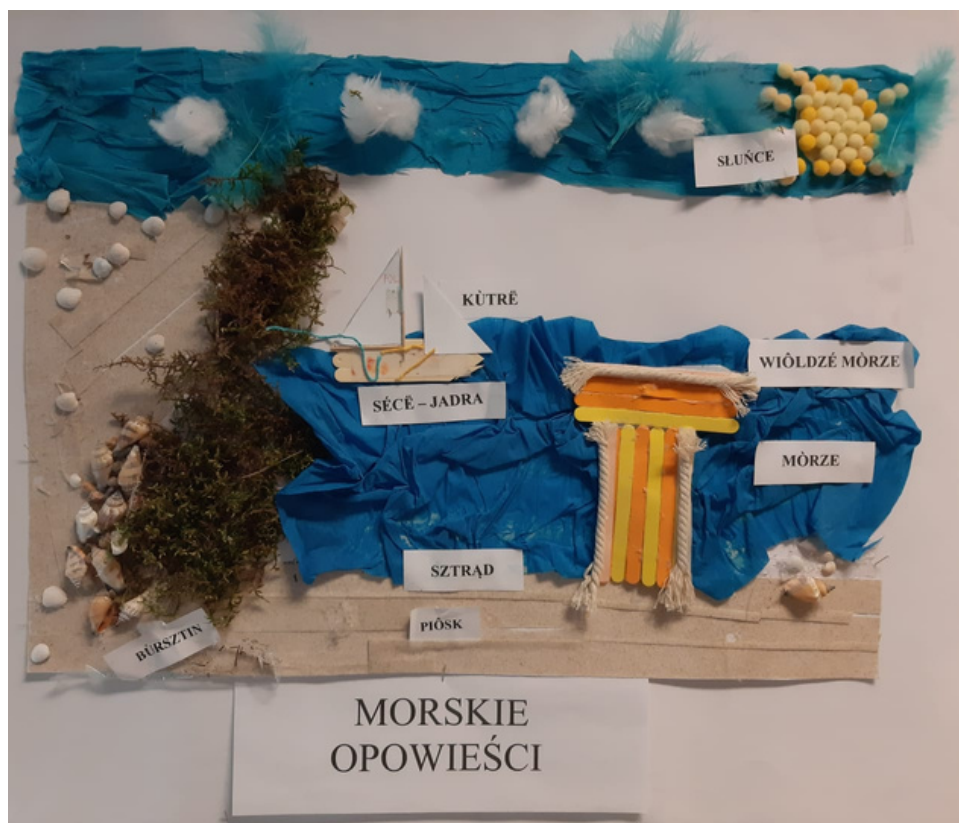
Wakacje w Pucku. Fot. Ewa Kotowska

Tu jest moje miejsce. Fot. Ewa Kotowska

Rejs w kaszubską historię. Fot. Ewa Kotowska

Morskie opowieści. Fot. Ewa Kotowska

Prace uczniów Szkoły Podstawowej im. W. Konefki w Starzynie to plaża, morze i rybackie podwórka.

Fot. Żaneta Sołtys

Fot. Żaneta Sołtys

Fot. Żaneta Sołtys

Fot. Żaneta Sołtys

Fot. Żaneta Sołtys

Fot. Żaneta Sołtys

Fot. Żaneta Sołtys

Prace uczniów Szkoły Podstawowej im. A. Stenzla w Strzelnie to "Rybackie opowieści" z kolorowymi łódkami i bez troskie "Wakacje u Budziszów"

Fot. Ewa Kotowska

Fot. Ewa Kotowska

Fot. Ewa Kotowska

Fot. Ewa Kotowska

Fot. Ewa Kotowska

Fot. Ewa Kotowska

Prace uczniów Szkoły Podstawowej im. ks K. Dominika w Swarzewie to wspólna instalacja- "Na fali" składająca się z kolorowych ryb, łódek i morskich zwierząt.

Fot. K. Bialkowska

Fot. K. Bialkowska

Fot. K. Bialkowska

Fot. K. Bialkowska

Fot. K. Bialkowska

Fot. K. Bialkowska

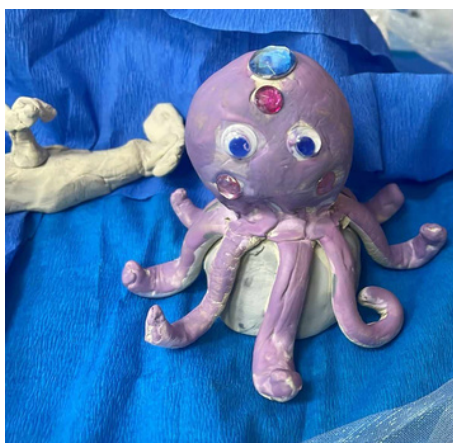

Fot. K. Bialkowska

Prace uczniów Szkoły Podstawowej w Werblinii to morska głębia, w której skrywają się kolorowe stworzenia.

Fragment wystawy prac. Fot. B. Ziętarska

Fot. B. Ziętarska

Fot. B. Ziętarska

Fot. B. Ziętarska

Fot. B. Ziętarska

Fot. B. Ziętarska

Fot. B. Ziętarska

Fot. B. Ziętarska

Prace uczniów Szkoły Podstawowej nr 2 we Władysławowie przedstawiają żaglówki, łódzie, rybaków przy pracy, morskie głębiny.

Kaszubskie żaglówki, Fot. Danuta Bazychowska

Łódka dziadka. Fot. Danuta Bazychowska

Głębina morza. Fot. Danuta Bazychowska

Obfite połowy. Fot. Danuta Bazychowska

Fot. Danuta Bazychowska

Rybacka rodzina przy pracy. Fot. Danuta Bazychowska

Spis prac plastycznych

Zdecydowana większość powstałych w ramach projektu prac plastycznych nie posiada swojego indywidualnego tytułu. Prace te w swoim ogólnym założeniu i charakterze nawiązują do rybackiego świata, dlatego też wiele prac stanowią kolorowe rybki, morskie stworzenia, morze, łodzie rybackie, rybacy lub kaszubskie checze.

Kilkanaście prac zostało zatytułowanych, a są to:

- “Złota rybka”, “Rybak”, “Wiosła”, “Koło ratunkowe” - Szkoła Podstawowa im. Antoniego Abrahama w Połczynie
- “Tu jest moje miejsce”, “Wakacje w Pucku”, “Morskie opowieści”, “Rejs w kaszubską historię” - Szkoła Podstawowa im. Mariusza Zaruskiego w Pucku
- “Rybackie opowieści” oraz “Wakacje u Budziszów” - Szkoła Podstawowa im. Alojzego Stenzla w Strzelnie
- “Na fali”- praca zbiorowa ze Szkoły Podstawowej im. Księdza Biskupa Konstantyna Dominika w Swarzewie
- “Rybackie wybrzeże”, “Latarnia i foka”, “Głębia morza”, “Rybacka rodzina przy pracy”, “Sztorm na dużym morzu”, “Obfite połowy”, “Łódka dziadka”, “Kaszubskie żaglówki”, “Kamienna łódź”, “Droga do portu” - Szkoła Podstawowa nr 2 im. Kontradmirala Włodzimierza Steyera we Władysławowie

Lista szkół

W projekcie “Rybacki świat oczami dzieci. Interpretacja twórczości rzeźbiarskiej Leona Golli” wzięło udział szesnaście szkół z Powiatu Puckiego:

- Szkoła Podstawowa w Chłapowie, klasy 1-4 pod opieką Doroty Madalińskiej
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dębogórze, klasy: 5-8 pod opieką Teresy Czerwińskiej
- Szkoła Podstawowa im. Leona Bizewskiego w Gnieźdźewie, klasy: 1,3,5 pod opieką Marii Draws
- Szkoła Podstawowa im. Józefa Wybickiego w Jastarni, klasa: 5 pod opieką Agnieszki Król-Kohnke
- Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Jastrzębiej Górze, klasa: 7 pod opieką Szymona Helanda
- Szkoła Podstawowa im. Józefa Dambka w Leśniewie, klasy: 2a, 3b pod opieką Marii Draws
- Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Łebczu, klasy: 3a, 5b pod opieką Anny Sobolewskiej i Doroty Nazarczuk
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Mieroszynie, klasy: 1-3 pod opieką Doroty Madalińskiej
- Szkoła Podstawowa im. Pawła Góry w Mrzezinie, klasy: 6a, 6b pod opieką Moniki Olbert
- Szkoła Podstawowa im. Antoniego Abrahama w Połczynie, klasy: 6,7 pod opieką Malwiny Skoczke-Chmary
- Szkoła Podstawowa im. Mariusza Zaruskiego w Pucku, klasy: 7-8 pod opieką Ewy Kotowskiej
- Szkoła Podstawowa im. Władysława Konefki w Starzynie, klasa: 5 pod opieką Żanety Sołtys
- Szkoła Podstawowa im. Alojzego Stenzla w Strzelnie, klasy: 6, 7, 8 pod opieką Ewy Kotowskiej
- Szkoła Podstawowa im. Księdza Biskupa Konstantyna Dominika w Swarzewie, klasy: 1,3 pod opieką Katarzyny Białkowskiej i Marii Wolff
- Szkoła Podstawowa w Werblini, klasy : 1-3 pod opieką Beaty Ziętarskiej
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Kontradmirala Włodzimierza Steyera we Władysławowie, klasy: 6c, 6d, 7b, 8a pod opieką Danuty Bazychowskiej

ISBN 978-83-914264-8-7

